

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priglasena se pisma tiskaju po 5 svaki redak. Oglas od 8 redaka stoji 60 no., svaki redak više 5 no., ili u slučaju opetovanja sa pogodno sa upravom. Novci se štiju poštarikom napunioom (sa- gopao postale) na administraciju „Naše Sloge“ i na, prosimo i naj- štiju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravitelju u otvo- romu pismu, sa koje se ne plaća poštarina, ako se isavana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Iskazi svakog četvrtika na olosem arku.

Dopisi se nevrcaju ako se i natiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 3/4 i 1 za pol go- dinu. Isvano cenzurno više poštarina

Na malo jedan broj 5 noev.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i dvadeset i treća godina što šaljemo naš list na krilo milog nam naroda. Stupili smo evo hvala Bogu i u dvadeset i četvrtu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cijelu godinu stoji za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šljati u zapeta- čenom listu, jer je predrag, nego po- štarskom napunioom. (Vaglja postale).

Buduć da nam se šalje više pu- novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za pred- platu, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše duž- nika, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodo- ljubom, da nam dopisuju iz svojih kra- jeva po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge“.

Zastupnik Nabergoj pred svojim birači.

Javili smo u kratko u zadnjem broju o izbornom sastanku, što no ga je sazvao i držao zastupnik G. Ivan Nabergoj u nedjelju dne 11. t. mj. pred svojim birači u gradu Trstu.

Izvišće g. zastupnika smatramo za današnje političko stanje u ovoj poli države toli poučnim, to držimo, da nam se je bar na glavnije točke istoga osvrniti, i ob istih naše mnijeje izreči.

PODLISTAK.

Slavenski jezik u liturgiji u Istri.

Odgovor kritičaru na jednu interpelaciju.

(Vidi prilog k br. 40. god. 1892. lista „L' Eco del Littorale“, izlazećega u Gorici: „Slavenska liturgija u Istri.“ Odnosno na jednu interpelaciju.)

Prije nego li predjom u pojedinosti, i prije nego li se ogledam sa kričarom naše interpelacije u pojedinih točkah na- padaja, moram, sa izbjeći neporazumlj- nju, predpostaviti, da se povlastica, dana od sv. Stolice narodu slavenskome u po- gledu porabe njegovoga jezika u svetih obredih, proteže na „staroslavenski“ jezik, ili kako ga zove Urban VIII. „slavonički jezik“, i da je sveta crkva, da izbjegne novotarizam u tom obziru, htjela, kako predprijeh Benedikt XIV. u enciklici „Ex pastoralis munere“ od 15. agusta 1764., da svećenici rabe nesamo stari jezik, nego i knjige odobrene i navlastno tiskane po sv. Stolici glogoljickim slovima, ili kako ih zove papa, po krivom mišljenju onih vre- mena, obzirom na auktora istih, „jero- nimska pismena“. Opažam, da tu ide samo o jezik; obred Slavena, na koji se od- nosi, bijaše i još obred rimako-katolički, rad čosa ga i zove papa ta-

Gosp. zastupnik poče svoje iz- višće sa nastupom vlade ministra predsjednika grofa Taaffea god. 1879, koji je privabio česke zastupnike u carevinsko vieće, koji su pomogli ustrojiti parlamentarnu većinu ili des- nio u tom vieću. Narod česki nezado- voljan sa radom većine svojih zas- tupnika na državnom saboru, povjeri svoju sudbinu kod zadnjih obćenitih državnih izbora Mladočehom, koji su stupili u carevinskom vieću u odlučnu opoziciju proti vladi. Desnica se razklimala i razpala; grof Taaffe oslonio se tada diplomatično i na njemačku ljevicu, ali je ostao bez stalne većine. Svoju tomu da je kriva sama vlada, koja nije htjela izpuniti opravdane zahtjeve bivše većine; ali je mnogo zakrivila i nesretna nesloga, koja vlada među slavenskim narodima.

Zaustavimo se kod zadnjeg stavka.

Gosp. zastupnik Nabergoj je ovim izrekao veliku i nepobitnu istinu pak žalimo, što nije odatle i konsekvencije povukao. Da, jedino vlada je kriva, što je došlo do razsula bivše većine carevinskoga vieća, jer nije svojih obveza napram klubu staročeskih zas- tupnika i napram Hohenwartovom klubu izpunila, al se čudimo, što su članovi ovoga posljednjega i nadalje u svih skoro pitanjih požrtvovno i bezuvjetno podupirali onu vladu, koja ih je za uzdarje konačno prezirno mimišila.

Istotako nepobitna je istina, da je žalostnomu stanju Slavena kriva nesloga između njih, osobito pako između njihovih zastupnika, nu uvrie- dili bismo duboko g. zastupnika Na- bergoja, kad bismo ga smatrali toli prostodušnim a da nebi poslie toli gorka izkustva i sam uviditi mogao, da je upravo onaj klub, u kojem sjedi on i njegovi slovenski i hrvatski jedno- mišljenici ustrojen i podržavan ponaj-

prije u tu svrhu, da razdieli i raz- ciepkaa slavenske zastupnike na držav- nom saboru, da budo, što no rieč, klinom u slavenskom tielu.

Gosp. zastupnik osudio je na- dalje ustrojenje hrvatsko-slovenskoga kluba i nastojanje njegovo oko oživo- tvorenja hrvatskoga državnoga prava. On se zgraža nad pomišlju ujedinjenja slovenskih pokrajina na temelju hrvat- skoga državnoga prava, u okviru ove države, sa kraljevinom Hrvatskom. On si nemože pomisliti slovenskoga zas- tupnika, koji bi se usudio stupiti pred svoje birače sa programom stranke prava, premda se Slovincem obećaje ujedinjenu Sloveniju. U ovom važnom pitanju nalazi se gosp. zastupnik posve u oprici sa pisaujem najkompetentnijih slovenskih časopisa i sa tolikimi izjavami na javnih i pri- vatnih sastanocih i dogovorih.

G. zastupnik Nabergoj je i proti oživotvorenju českokoga državnoga prava, jer kad bi Česi postigli ono, za čim tože i za što se toli junački bore, nebi se više mogli mještati u upravu drugih pokrajina, a Slovenci bi izgubili najboljega saveznika. Ne- vjerujemo, da bi g. zastupnik ovu iz- javu i danas podpisao. Nemožemo si bo pomisliti toli sebičnoga zastupnika, koji nebi iz svega srca zaželio brat- skomu narodu izpunjenje njegovih najjednejnijih težnja, il koji bi, jer trpi i strada sam, hotio i nastojao, da uz njega trpi i strada i njegov po- krvi brat.

Prem je politički položaj nejasan i stanje naše vrlo žalostno, ipak bi moglo po mišljenju gosp. zastupnika i još gore nastati, jer je u Ugarskoj Slovakom, Srbom i Rumunjcem gore negoli nam.

Kad bi i ovo sve istinito bilo, što je g. zastupnik kazao, držimo, da nebi bio imao ovako na puna usta govoriti.

kojder obred slavensko-latinski, za razliku od obreda slavensko-grčkoga, rabljenoga kod ostalih Slavena. Po svoj prilici naime upotrebili su slavenski apo- stoli Ciril i Metod jedan i drugi obred, latinski i grčki, prema posebnim udno- šajem, u kojih su živili slavenski narodi, kojim su propovjedali blagovjest. Tako mieli i Dominik Bartolini, svećenik naslova sv. Marka, kardinal sv. rimsko crkve i naodnik skupa obreda, na strani 140. opazka 1. njegove knjige „Memorie storico-critiche-archeologiche dei Santi Cirillo o Metodio, Roma, Tipografia Vaticana 1881.“, posvećene slavenskim hodočast- nikom i izdana poticajem najvišega pape Lava XIII., o da se objavo listino, na kojih se temelji enciklika „Grande munus“.

Jezik u liturgijakih knjigah u naših stranah je „staro-slovenski“ hrvatsko- rocenije“, kako kaže filozof, a dr. V. Jagić u svojem djelu: „Glagolitic“ II., ociozna novooodkritih fragmenata“, tiskanom u Bebu po carskoj akademiji kod F. Tempky, 1890. str. 2. i 3., zove ga „hrvatska ro- cenija staroslavenskoga jezika“ i „staro- slavenski jezik u hrvatski provedenoj ro- ceniji“.

Pismena, kako bi ročno, su glagolj- ska, a obred dično i izključivo latinski, tako da su knjige naprosto provede latins- kih liturgijekih knjiga, i jona i zovu au u cijelom obziru rieči rimski misal, bre- vir i ritual. Tako nose misal i brevir nu

čolu najprije latinski „Misale“ odnosno „Breviarium“, „Romanum“. „Slavonico idiomato“ izdan po zapovjedi Sv. G. N. pape Urbana osmoga, Pija šestoga, ili In- cenoća XI.; onda isti naslov jezikom staro- slavenskim pismeni glagoljickimi, tu la- tinski. U Rimu (godina) tiskom i troškovi sv. kongregacije za širenje vjere. — „Vlastiu viših“ ili „dozvolom viših“.

Samo ritual pisan je latinskimi slovima i hrvatskim jezikom, može se reći današnjim, poave razumljivim našem narodu Istre, koj je bio vičan čuti ga kod podjeljivanja svatostajstva, kod po- jela sve- čeničkih bolesnih i umirujućim, kod opjela mrtvih, kod blagoslova, obhoda i tako dalje. Takova knjiga nosi latinski naslov: „Rimski ritual izdan po nalogu Urbana VIII. pape ilirakim je- zikom“, u Rimu, u tiskari sv. kongregacije za širenje vjere 1840. Na 2. listu nosi posvotu knjige Urbanu VIII. od pisea Bartula Ka- sija, ilirakoga izprvjednika u vaticanskoj bazilici, latinskim jezikom, koja podimlje: „Tvojem, Sveti Oče, razhoritim i najmi- lostivijim savjetom dogodilo se je, da se po Tvojem nalogu učini latinski ritual ilirskim, i da se prošren od čitavoga na- roda izda.“ Onda sliedi na listu 4. naslov hrvatskim jezikom, pak odobranje glavnoga predotjelnik družbe, dozvola tiskanja R-S P-A., bula Pavla V. hrvatski, i predgovor pisea čitatelju hrvatski, glavno kazalo, kazalo panna i enciklika Grgura XIII. o

Mi znađemo, da je stanje Slavena u Madjarskoj nesnosno, ali znamo i to, da se u ovoj poli države sa nijednim narodom il plemenom onako više po- stupati nemože, kao što postupaju ba- hati Madjari sa biednimi Slovaci. Zna- demo dapače i to, da se napose mi Slovenci Primorja neimamo česa pla- šiti, jer neimamo što izgubiti. Mi se dobro sjećamo svih ustavovjernih vla- davina, koje su nas usrećivale, pak nam je još u živoj pamei, kako nam je bilo ovdje u Primorju pod zadujim, najpogibeljijim valjda ustavovjernim ministarstvom. Pod Auerspergom imali smo u Primorju blage uspomene na- mjestnika Pino-a, a pod Slavnom pri- jaznim (?) ministarstvom grofa Taaffe-a dobili smo De Pretisa itd. itd.

Drago nam je, što je g. zastupnik na- glasio, da se slovenski zastup- nici neplaše grožnje ni opozi- cijne, te da će uvijek zahtjevati pravice svoga naroda bez ob- zira na vladu. Nitko zadovoljniji od nas kad bi za ovako odlučnimi riečmi sliedila i odlučna djela, te da nam se nepruži više žalostna zgoda, kako se pojedini slovenski zastupnici tuže na po- jedine ministre i groze čitavoj vladi, pa ipak glasuju proračun ministrom i vladi.

Glede slovenske pučke škole u Trstu, koju zahtjeva na hiljade Slo- vencana već od god. 1883 u skupšćin- nah, u domaćem saboru i u carevin- skom vieću, i koju da je vlada obe- ćala otvoriti, čekati čemo — bojimo se — jošto dugo, jer se ta škola obećaje već dugo i dugo, a ipak je jošto ne- ima. Što neima ni danas slovenske pučke škole u gradu Trstu nekrivimo mjestni magistrat, koji se protivi i najopravdanijoj želji Slovenaca, već krivimo one, koji su u svoje vrijeme naložili magistratu u Ljubljani, da tamo otvori njemačku pučku školu za

kalendaru. Na svaki kalendar po misalu s raznim tabelami, izvopjed vjere, što avo obuzimlje 80 stranica. Poslie svega toga sliedi rimski ritual, notami za pjevanje, proveden na hrvatski u pojedinih dielovih.

Osim toga imamo rimski ritual hr- vatskim jezikom, koj je dao tiskati apljetski biskup Pavao Kađi-Mišić u Mljetocih 1827., i drugo diocezanako rituale takodjer hrvatskim jezikom.

Gori spomenuti rimsko-slavenski misal i brevir mogu rabiti, kako kaže Benedikt XIV. u ročnoj enciklici, svećenici, i iz- izvopjedaju obred slavensko-latinski u pr- izvijenom otačstvu miso i kanoničkih urah i drugih službah božjih, koje imadu obaviti i izvršiti, i mogu rabiti, kako se tamo izrično opazuje, misale, tabele (nazvano tahnih. Misal glavna Rubr. XX.) i brovire jeronimskimi pismeni, tiskane tiskom kongregacije za širenje vjere. Benedikt XIV. spominje tu sam neko sloporabe, sliedećimi riečmi: „koji se usudjuju sastavljati miso onliltvami umotnutimi i pisanimi slavens- kim pučkim govorom, i koji si dozvoljuju čitati počelo sv. evanđelja po Ivanu i psalam „Lavabo“ istim pučkim jezikom i latinskimi pismeni tiskan; i hoće da se iste i slično odstrane, preporučujuć i na- lažuć biskupima, u kojih biskupijah obotaji slavensko-latinski obred, da se strogo držo toga naloga pape, i da izluče sve novotarije i svakojake uvodene sloporabe...“

šaćicu Niemaca — a to bijaše samo ministarstvo.

G. zastupnik Naberger imade bez dvojbe najbolje namjere, ali dvojimo jako, da će uspjeti u dosadašnjem društvu izposlovati tržacnim Slovencem ona prava, koja njim je Bog i zakon dosudio. Njegovo pošteno i nesebično nastojanje razplintati će se i u buduću u nejasnom programu kluba grofa Hohenwarta.

Izvjешće

o glavnoj skupščini krško gospodarske zadruge, držanoj u Baški, dne 14. studenoga 1892.

(Dalje.)

U tajnikovom izvješću, danom na glavnoj skupščini naše zadruge godine 1890, bilo je priobćeno, kako je odbor prosledio c. kr. namjestništvo ugljevlje pronađeno na „Dubnom“ kod Vrbnika, da ga dade proučiti i eventualno izposlovati dolazak inžinira na lice mjesta.

C. kr. namjestništvo je proslidilo ugljevlje i našu molbu ministarstvu poljodjelstva, ali ovo je vratilo sve natrag uz izjavu, da u tom pogledu nemože ništa poduzeti.

Zadružno predsjedništvo, u sporazumku sa ravnateljstvu geološkog zavoda u Beču, odaslalo je iza toga isto ugljevlje na taj zavod molbom, da ga analizira. Izpostavilo se lučeno, da je upitno ugljevlje izvrstna vrst lignite ili drvine.

Bje također obećano g. predsjedniku, da će bit izaslani posebni geolog na lice mjesta, da ispita tlo i dade svoje mišljenje.

Obzirom na to, te da se pripravi tlo za izvide, g. predsjednik je postignuo naluđu dozvolu od rudničarske oblasti za traženje ruda.

Već se mislilo, da je stvar kod vlade prešla u zaborav, kad ali u lipnju mjesecu bje priobćen odboru dolazak c. kr. rudničarskog nadpovjerenika i voditelja c. kr. rudničarskog ureda u Zadru gosp. Jakše, a malo za tim — dolazak c. kr. rudničarskog nadsavjetnika i podravnatelja geološkog zavoda u Beču, g. dra. Stache-a.

Gosp. Jakša došao je prvi, naime 8. srpnja tek. godine, te polohio položaj na „Dubnom“, gdje se pronašlo drvine, i položaj pod „Gradeč“, isto u vrhničkoj obćini, gdje se sudilo, da ima traga kamenom ugljevlju.

Iza njegova odlaska i po njegovom savjetu g. predsjednik dao je na svoj trošak izkopati prilično duboku jamu pod „Gradeč“, da se bolje razvidi nasad zemljišta. Istodobno je umolio g. odbornika popa Antuna Kirinčića, da isto učini i u onih položajih mjestne dobrinjske obćine, gdje se u istinu bilo pronašlo tragova kamenom ugljevlju, čemu se on i odazvao.

Koncem rujna dođe na otok i gosp. dr. Stache, te u društvu sa g. predsjednikom pohodio je položaj na „Dubnom“, pod „Gradeč“ i ona tri mjesta u Dobrinju, gdje se sudilo, da bi moglo biti ugljevlja. Lokva na „Dubnom“ bila je i kod prvog i kod drugog izvida puna vode, te se izvid ograničio na izvanzeko lice zemlje i položaj zemljišta.

i da ne dopušta, da se slično u buduću uvedu.“

Ritual se ovdje imenuje, te je dakle ostao u valjanosti onaj prevedeni u pučki jezik, i tiskani narednim nalogom i odobrenjem Sv. Stolice kod Sv. kongregacije za širenju vjere.

Da se uzmgne valjano oćeniti i tu maćiti svrhu i obseg nekih tako zvanih sabrana, iz kojih misliše protivnici liturgijskoga jezika staroslovenskoga, obćenito nazvanoga glogoljškoga, u mogu opiti novih sila i smjelosti, ludi nam dozvoljeno upozoriti na neko činjenice, prave ili tobožnje, koje su tomu dale poroda.

Od doba kad je počeo u Beču izlazi list „Parlamentar“, razirili su se neki glasovi o težnjih ortodoksnih i ruvočlikih pobudjenih među Slavenu Austrije; onda se je na jednom klavetalo u javnih listovih o pravoj pravocati propagandi udobnoj i očitovanoj među Slavenu carevino namjerom, da se obćenito kod svih uvade u svetih ubredih staroslovenski jezik, ili takudjer pučki jezik, i to u jedinu svrhu, da se jih tako pripravi na obćenito ujedinjenje Slavena pod gospodstvom ruskim, i da se jih tim načinom u svoje vrijeme turi pod jarom razkola.

Njio naša zudaća, da ovdje istražujemo, da li i u koliko bitnu utemeljeno gdje-god takvo ubižbo; mi samo opažamo, da

Oba izaslanka, naime gg. dr. Stache i Jakša, podieli su nadležnoj oblasti izvješće, te su oba izvješća bila priobćena i zadružnom odboru, koji si je pridržao prepis istih.

Koli jednu, toli drugi izključuju mogućnost obstanka ugljevna ruda na otoku, koja bi se izpluđivala, te odrešito odgovaraju od daljnog izkapanja s tom namjerom. Njihovo mišljenje osnivaju na zemlj-slovnih promatranjih sastava otoka (Dalje sledi.)

Pogled po svietu.

U Tratu, dne 18. janara. 1893.

Austro-Ugarska. Carevinsko vieće sastalo se opet dne 17. t. m. Na drugom mjestu donasmo kratko izvješće o prvj sjednici.

Koliko je poznato nije još došlo do sporazumljenja izmedju trih velikih klubova, koji bi imali sačinjavati buduću parlamentarnu većinu. Grof Hohenwart da zahtjeva neka bude skupni program vlade i klubova što nejasniji, da bude mogao čim laglje objasniti razne strančice svoga kluba, koje imadu svaka za sebe posebnih težnja. Niemoi ljevičari reć bi, da su se nagodili sa ministrom predsjednikom. Tako bar piše njihovo glavno glasilo iztičuć kako je Niemcem osjegurau narodni posjed, što će reći, da će oni i nadalje uživati svo one povlastice, koje su si milom ili silom izvojevali.

U nedelju zborovalo je u Ljubljani „Slovensko društvo“, koje se je izjavilo, da očekuje od slovenskih zastupnika, da će izstupiti iz konservativnoga kluba, budu li se sadašnji dogovori izmedju vlade i prvaka trih klubova sudarali u tom, da se imade i u buduće mimoći izvedenje toli sveđano proglašene ravnopravnosti svih austrijskih naroda.

U hrvatskom saboru vodi se još uvijek razprava o zemaljskom proračunu. Opozicija protivi se tomu proračunu na usta svojih najboljih govornika, dočim se od strane vlade upuštaju samo riedki zastupnici u borbu sa odličnimi članovi opozicije. Gdje vlada sila tamo nepomažu dokazi ni razlozi.

Srbija. Borba izmedju liberalaca i radikalaca biva danomice žestijom. U raznih krajevih kraljevine došlo je jur do krvavih okršaja izmedju jedne i druge strauke. Osim mrtvih i razbijenih glava imade mnogo radikalaca, koji čame u tamnici. Nebude li sadašnja vlada postupala prigodom predstojećih izbora za narodnu skupštinu oprezno i pravedno, moglo bi doći u mladaj kraljevini do grdnih posljedica.

Bugarska. Ako se nemogu u

takove, ma i samo sumnje, bi bilo moralo pozornimi učiniti zakonito predstojnike crkveno, postavljene, da bdiju nad čistotom vjere i nad tećnim obluživanjem liturgijskih propisa, i paziti, da odstrano od njihova stada rećenu pogibelj. Ali o takovu gibanju neima ni najmanjega znaka u Istri, a izravnih zabrana proti porabi slavenskoga jezika u liturgiji kod nas nije ni moglo biti, jer je ona zakonito uvedena u naših crkvah od najstarijih vremena. Ako se pak opazi gdje-god zlorabava u tom obziru, koji nebi smjelo biti, n. pr. poraba živećuga hrvatskoga jezika kod sv. mise, ili u bogoslužju, tada se ima naprasto uporabiti vršenje oniklike Benedikta XIV. „Ex pastoralis munera“.

Upia Njegove prouzvišenosti apostolskoga nuncioja u Beču 11. maja 1887, tiskan u celosti u „Katoličkoj Dalmaociji“ u Zadru, jo pismo, upomunjeno bez dvojbe u uzroku prije spomenutih, na biskupu Austrije, gdje se većina Slavena nemože služiti našom povlasticom, i gdje možda neima istih razloga, ili nije tako zgodno vrijeme, kao u Crnogorji, da se uzmgne prositi sv. Stolicu za svu uslugu. Ali nai odnosaji su pusto drugudji od odnosaja drugih Slavena Austrije. Kod nas u Istri, noradi se o tom, kako kaže Njegova prouzvišenost apostolski nuncio u Beču za Crnogorju „u novoj dozvoli nego u potvrđi

Srbiji pohvaliti mirom i poredkom, neimaju ni Bugari čim da se pohvale. Nasilni ministar predsjednik Stambulov smiļlja neprestano sredstva, kako bi svoju vladu za uvijek u kneževini učvrstio. On je u tu svrhu predložio malaj skupščini promjenu narodnoga ustava, a skupščina njemu u svemu pokorna, prihvatila je predloženu promjenu. Ova sastoji glavno u tom, da kuez Bugarske nemora pripadati pravoslavnom vjeroizpoviedanju.

Franina i Jurina

Fr. Na u uru pođimlje pul vas škola?
Jur. Kada učitelj va školu pride.
Fr. Od kudu tako?
Jur. Nobore va unoćo vromena.
Fr. Ma to ni pravo!
Jur. Ma je ben deci drago!

Fr. Si ćuja brate Jure, kako su onega talijanskoga župana na sudu u Rovinju lipo ubastali?
Jur. Nešto sam ćuja, ali neznam pravo zać sa ga i kako sa ga.
Fr. Da je vero brusil zajik na hrvatskem brusu, pak da će ga morat sada po ovoj zimi lićit u hladu.
Jur. Dobro ma stoji, će barom drugi put dobro promieliti; ća će reć i pred kim će reć.

Fr. Va Veji, da imaju intaato Logn.
Jur. Lshko njim, ać kada jih bude trbuh boili, te dobit za nić uja od rićini.
Fr. Aj te morda i manje trabuka plaćat.
Jur. Aj te se a laglim pasat.

JURJU DOBRILI

(na godišnjicu njegove smrti.)

Živo srce — ćelik znaćaj,
Ćvrste volje kano kām,
A u grudih za slobodom
Posvećeni žarki plam
I on kliknu glasno, smielo
Nasilniku gromki stoj,
Rodio se nije zato,
Da izgine narod moj!

Širio se Istrom jezik,
Krasan jezik, ali stran,
A hrvatski nije amio,
Da ugleda bieli dan.

staro dozvolu“, a u našoj interpolaociji upravljenoj na o. kr. vladu u istarskom saboru dne 12. marda 1892., ono što je rećeno za Crnogorju, „nije išlo o kakav pučki jezik nego o liturgijski jezik, što je već davno Sv. Stolice podpuno odobrila u obavljaju službe božje“. Iznimku činila je interpolaocija upravo glade na način vršenja sv. oćajstva, blagoslova, opjela mrtvih i tako dalje, koje se može kod nas vršiti p u ćki m jezikom. U tom obziru poziva se interpolaocija na ćlanak „o porabi pučkih jezika u liturgiji“ od dostojanstvenika dra. Thalhofera dokana crkvo u Eichstättu, sadržan u „linakom bogoslovno-praktičnom četverogodišnjem spieu“ godine 1888. III. str. 505—514, gdje ugledni pastoralista pripušta, kao stvar box svako dvojbe, da za Slavene austrijskoga Priročja obatoji povlastica porabe staroslovenskoga jezika kod sv. mise i u službi božjoj, i gdje pod br. 2 dokazuje da živući i pučki jezik nije absolutno izključdon, i da se ga može rabiti u podiljivanju svotajetstva — pramda se on sam izjavlja riće oklonim za latinski jezik. U dokaz takoga navadja ritualo odobrono po biskupih i kardinalih, koji su u porabi u tamo saznadnih biskupijah, i koji sadržavaju ćitavi obred kresta, poslednjoga puzamanja, ćeritbo, opjela mrtvih i tako dalje i z-

I on dignu svetom knjigom,
A iz mraka otaj sbor,
Divan, krasan stvoren jednom,
Da njim jeći kraljev dvor!

Oćća, budi volja tvoja!
Kliknu cieti narod tad,
Olakšala mućeniku
Teška muka, kin i jać.
Dizao je rajskom svodu
U svom sboru molbe glas,
Mollo se naka svane
Biednom rodu željen spas!

Njega nesta... mala šaka
Sledila je njegov put
Bila borba teška vele,
Boj se bio krvav, ljut...
... Niesu pall... žurio ih
Veljeg diva spomen svet,
Pred okom im bilo geslo
I pobjedit ili mriet!

Novim opet propast lebdi
I oluje urla luj,
Al iz dalja im se smije
Svete zore ćarni ruj...
Ti ih krićiš, a sa neba
Blagoslovnom rieći tvom,
Bit će Istra srećna opet,
Bit će Hrvat svoj u svom!

Zadar 18./I. 1893.
R. Katalinić-Jeretov.

Različite vesti.

Imenovanje. Njeg. Velićanstvo cesari kralj Franjo Josip I. imenovao je gosp. Ivana Butignonia, dosadašnjega vjeroćeljca u samostanu sestara Benediktinki u Tratu, kanonikom otolnoga kap-tala u Tratu.

† Klement Božić. Prošloga ćodna preminuo je u Zagrebu nakon duļje bolosti providjen sv. oćajstvi gosp. Klement Božić, bivši dugoljetni suradnik i urednik „Obzora“. Pukoćnik bijaše vrlo viećti i sretan novinar, pošten i zuađajan muć, koji je bio sve svoje lice posvetio svomu narodu. Bila lahka hrvatska gruda destitotnu našom drugu i prijatelju!

† Fardo Kikerec. U bielom Zagrebu preminuo je ovih dana g. profesor Fardo Kikerec poznati hrvatski šikar, od kojoga potiču krasne alike iz hrvatske poviesti kano: „Zrinjski i Frankopan u tamnici“, Krućisa je kralja Zvonimira“, „Kosovska djevojka“ itd. itd. Vjećni pokoj vriednomu umjetniku i rodoljubu!

† Savjetnik T. Doljak. Prošloga ćodna preminuo je ovdje savjetnik zemaljskoga suda g. Doljak u 42 godini doba. Pukoćnika hvale kano vredna i nepriprana sudca, koji bijaše na ured našomu zemaljskomu sudu. Vjećni ma pokoj!

† Carlo de Franceschi. Dne 8. t. m. preminuo je u Gologorici bivši tajnik zemaljskoga odbora za Istru i talijanski povjestničar Iatro g. Carlo de Franceschi u 63 god. doba svojo. Talijanski listovi Petromaja, napose oni Istro, dižu pukoćnika do devetog naba kano rodoljuba i povjestničara. Priznat mu se mora, da bijaše u istinu pošten i znaćajan talijanski rodoljub, u njegov povjestničarski glas jest vrlo dvojbom. Iz njega nije bo uvijek govorila povjestnička istina, već vrlo ćestu politička strana na ćtetu istine i prava. On se dosti

stavlja u tom obziru najveću znamenitost na nava du, zakonito uvedenu, u pojedinih biskupijah, i tvrdi, da se odluko sv. kongregacije za obred, protivne porabi pućkoga jezika imadu uporabiti samo tamo, gdje je u porabi rimski ritual ćisto u latinskome jeziku. Ućoni piauć knjižućuju svoje razmatranje o ovim ćlostovnim riećmi, koje bi imao uzeti k sreć kritičar interpolaocije: „Da izbjegnomo neporazumok, amatarom potrebnotim ovdje narediti opaziti, posivom na §. 27. mojo knjige o liturgiji (to jest: Rukovodnik u liturgiji sv. II. kod Hardera u Friburgu), da nism ni mal u n oćolu prijazan previelkoj porabi pućkoga jezika u obredih, paće ja sam za to moguoć voće razprostraujenje latinskoga kao liturgijskoga jezika; ali s praktično strane, i obzirom na konkretne, ćesto tećko okolnosti, ima se dobro razlikovati pitanje onoga, što se ćini s idećaloga gledića s avršanjenio, od pitanja onoga što je u ćtanovnih slućajevih još dozvoljeno; inaće postaje se lahko u praktici proved strogi i nepravedni u razsudivanju.“

Rećoni pastoralista ćini se da nezn, ni nospominju prije spomenutoga rituala rimskoga, tiskanoga po nalogu Sv. Stolice u pućkom hrvatskom jeziku, jer inaće nebi bilo uzmanjan a da noidraće još odrćostitić sud u prilog našo stvari.

(Dalje sledi.)

namučio, da dokaže n. pr. kako su Ervati tokar u noviju doba naelekli nekolicu prediole letre, kako je „Razvod istarskih“ patorana, kako se nisu istarski Ervati u etarija vremena služili u bogoslužbi glagoljijom itd. itd. Radio je dakle i pisao kano itarski Talijan, nipošto pako kano historik. Podijav u miru!

Zadušnica za pokojnoga biskupa Dobrila. U potak dne 13. t. mj. prošlo je 11 godina, što je izručio Bogu svoju dušu naš voljeni biskup. Stolni kaptol u Trstu obdržavao je tom prigodom svečane zadušnice za pokoj dječ nezaboravnoga Jurja. I naša mladež u biskupskom konviktu ejetila se vrućom molitvom svoga velikoga dobrotvora. Na raznih srednjih učilišnih imade naših mladića, koji uživaju stipendije, koje je ustanovio najveći dobročinitelj istarskih Slavena. Mladići ti nebi imali nikada zaboraviti na svoga i narodnoga dobrotvora, a dan njegove smrti imati bi si duboko urezati u srce, to bar na taj dan uzdignuti vruću molitvu Svevišnjemu za mir i pokoj njegovo plemenito duše, koja neka se negleda božjeg lica!

Prve kruna u priloge „Bratovštine“ hrvatskih ljudi u Istri* podirili su: veloč. g. Jakov S m a k u Ližnjanu 4 kruna (2 for.). U istu svrhu podirali su: gosp. Franc Mavrovic Mihotič 10 kruna (5 for.) i g. Juraj Č o r t a r, sedmoskolac u Trstu 2 kruna. Slijedili ga u tom i njegovi drugovi! — Za oprost od čestitanja pripisalo nam je na korist „Bratovštine“ veloč. g. Pradolav Filippić, župo-pravitelj u Grdomoslu for. 1.

Član utemeljitelj „Bratovštine“. Gosp. Rikard Katalinić-Joretov postao je dne 8. t. m. to jest prigodom u nvršenja svoje 24 godinje članom utemeljiteljem „Bratovštine“ hrv. ljudi u Istri*. Živio nam mladi pjesnik i nasliedovatelj njegova primjera!

Iz carevinskoga vladā dne 17. janara. Danas se je opet započela rasprava u carevinskom viedu. Sjedniciu je otvorio prvi predprijateljnik Chlumecy, koji je najprije javio, da je predsjednik Smolka u Lavovu zaprieđen sada u Beč doći. Neki hoće i ovu okolnost uzeti tako, kao da hoće Smolka zapustiti viede, drugi to zamiećuju. Na predlog Chlumecoga je kuća izrazila svoje čestite prilike vjenčanja nadvojvodkinje Margarete Sofije sa vojvodom Albrechtom Wiltenbergom. Isti Chlumecy ejetio se je takodje vrućimi riečmi smrti zastupnika dra. Fussa, Niemca nasljednoga, al imade muža jako objubljenoga od svih stranaka radi njegove iskrenosti, radnosti i zauzimanja za narodno dobro. Posle još nekih priobćenja preslo se je na dnevni red, i to na raspravu poračuna ministarstva nutarnjih posala. Svi govornici i za i proti se tuže, a vlade odgovora, da pojedini slučajevi nećine pravila, i da ona zakonito postupa. Zastupnici se na to divo smiju, te drugi i opet drugo nezakonitosti navadjaju.

Do sastava stalne većine još nije došlo, i neznas da li će nit kad. Glavno bi reč, da je grof Taaffe za sad doseoga, naima to, da će se velike stranke držati u rezorvi i da će mu glasovati poračun. Pak će se dalje vući, ako se carevinsko viede i nerazpusti, čim bi vlada takodje malo dobila.

Ljovidari su već danas držali svoju klubsku sjednicu, u kojoj njim je načelnik Plener priobedio, da program vlade ima nekih točaka, koje bi se moglo primiti, i da on radi na promjeni drugih. Više da nemože prihvatiti. Načelnici drugih objuju velikih klubova nisu ni toliko prihvatili članovom svojih klubova.

Kvesta pišu nam 14. t. mj.: Naša „Hrvatska Obitonica“ imala je na Silvestrovo glavnu skupštinu. U čitanički odbor bijahu izabrana slijedeća gospoda: predsjednikom Anto Dukić etariji, tajnikom Vinko Rubesa, a bi gainikom Josip Petrak. — Ovdje nesopnata obdržavati će se dvie družbene zabave.

Na novu godinu priredio je u dvorani „Narodnoga doma“ antispiritista g. Caldi prvu predstavu. Mora se priznati, da je to baš vještak u svojih igran. No vidi se u njegu onoga kramenja i neoprotosti, kao što kod nekolicijh igrada isto vrat, već to mu ide sve u rudu sa najvećom točnošću, ili kako se drugdje kaže, ide mu kao po loju. — Obitonica se neobično mnogo nakupilo, a mislim, da ne će biti ništi jednoga, koji bi pažljivo ono malo svetliu, što ju je platilo kao ulazninu — U potak dne 6. t. mj. priredio je zadnju svoju predstavu. —

Ovdje nas snieg posteno obililo, a zima čestito pritanulu.

Slavenski jezik u liturgiji u Istri. Voe u broju 15 decembra prošle godine javili smo, da je volovriedni zastupnik na istarskom saboru, predstani kanonik dr. Fran

Volarić objelodanio u prilogu k broju 40. lista izlazećega u Gorici „L' Eoo del Littoral“ protuodgovor na odgovor i.a. njegovu interpelaciji 12. marca 1892, izlistrom na slavenski jezik u liturgiji u Istri. Tamo smo i rekli, kako je do toga protuodgovora došlo. Dr. Volarić i drugi postavili su dne 12. marca 1892. upit na c. k. vladu, zašto satiro i priedi porabu slavenskoga jezika u orkvah Istre. Kad ju je bio pročitao i izručio saborekomu predjedniku, tad je ovaj uzviknuo, da je to ciela rasprava. Volovriedni zastupnik dr. Laginja mu je na to primetnuo: da, ciela rasprava, vole znamenita! Takova i zbilja jest. C. k. vladu nije na upit još odgovorila. Gospodin predjednik i članovi većine nisu o tom nikad javno govorili. Al za to se ipak našao izvan sabora i izvan kompetentnih vladinih krugova čovjek, koji je interpelaciji podvrgao kritici, i svoje umovanje objelodanio u prilogu ročnoga goridčkoga lista. Talijanska štampa Istro pohvalila je taj odgovor tako, kao da je kritičar pobio sve navode „Interpelacije“, tako kao da nebi nit dlako na njoj istinosti i valjana ostala. Kao pisao kritiko oznočilo je „un buon preto istriano“. Mi pozivamo dobro toga „dobroga“ popa istarskoga. Ovratnik mu je crvon, a obnosa i državnu službu. Nemarimo ga imenovati. Kao jeje jaještu sličan on svim „dobrim“ popom istarskim, nosili oni crveni ovratnik ili tažili za njim. Za naše Talijane svi su „dobri“ popovi istarski, koji zavrnu od svoga, što je hrvatsko ili obće slavensko, pa makar to zaziraju i saktivali pod kojekakvo plašto. Na naše čestite svećenike nabacuju se svakovjakim blatom, ako i kada bud gdje pokažu svoje domoljubno čuvstvo, svoju ljubav do naroda i jezika; oni su svi „zli“ popovi,“ proti kojim se zove u pomoć nebo i pakao, koje bi trebalo sve protjerati, ako se jih već objositi nemože. Talijanski svećenik „dobri“ su popovi,“ ako vode birače ili izbornike k izborom, ako po kućah negovaraju za talijanske kandidata; ako razavjetljuju svoje kuće u slavu makar i neobavno nezakonito provedenih izbora; ako... al šta da dalje nabrajamo?; ako se zauzimlju bud kako za talijanske vrhu. Oni su „dobri“ popovi, ako se nabrnu za naobrazbu našega puka, ako se protivne našemu jeziku u školah i u uređih. Oni su „dobri“ popovi, ako se protivne porabi slavenskoga jezika u orkvah Istre, koju su dozvolili već davno, davno vrhovni pastiri katoličke crkve, svi. Otci pape. —

Odgovor „dobroga“ popa istarskoga“ na upit dra. Volarića i drugova napisan je po kalupu svih članaka, što jih naši Talijani o nas i naših stvarih pišu. Nezanjanje, prekrivjanje, izkrivljanjanje, izvrćenjanje, sumnjivjanje, klovetanje — to je karakteristika njihovih apisa. Mi se onim odgovorom nećemo dalje baviti. Prepuštamo to pesve veleučenomu dru. Volariću. Njegov protuodgovor postijmimo donasati u današnjem broju, i doniet čemo ga u pet do šest brojeva, to onda i posebice izdati. Našim čitateljem potrebamo nit prapouraditi, da ga pozorno čitaju, Mi ovim na nj samo upozorujemo. Nije to članak za za bavu, nego za poduku. Svak nek ga proćava, i za se i za drugo. Za se, da se uzmogue ponositi povlasticama i pravi, što jih naš hrvatski narod u Istri u orkvonih stvarih uživa. Za drugo, da uzmogue svagdje u svakoj prilici i svakomu reći, da naš narod ta prava i te povlastice ima, i to od sv. Stolice, i da mu njih nitko uzeti nemože nit nosimjo.

Iz Baške pišu nam 15. t. m. Konom novembra bijahu izloženo listine za izbor obć. zastupstva i uređen tjedan sa utoku od 25 do konca decembra pr. godine.

Povjerenstvo riečilo je utoku a nezadovoljniji utekli su al. c. k. politički izpostavi u Krku mimošvaj zakonsku adredbu, da to učino putem povjerenstva (§. 17.)

Sl. c. k. politička izpostava bez razlikovati, dali dotični saz (§. 1.) ili u društvu (§. 7.) plaća jedan forint izravno poroza, uvažila je utoku i naredila, da bude uvršćen u izbornu listinu i kavar, koji na svoje imo ne plaća potrebiti iznos poroza.

Kud koga ju neznanstvo, što će jedino znati rečena politička oblast i porozni ured, koji je pružio istoj podatke.

Izbornu povjerenstvo, ufamo se, znati će bolje vršiti zakon, pa takove birače nezakonito uvršćene, nemože pustiti, da glasuju.

Kad bi se htjelo izražavati usrok navedenog postupanja, došlo bi se do za ključka, da se ide šaranjakom i izrodom na ruku.

Prod šest godina bje ova obćina uzeta iz šaranjakom u hrvatske ruke. Prigodom izbora pokrajinskih zastupnika šaranjaci pokušali su proćirati, al ih loša sreća po-

žlužila. Od onda su mirovali al sada ojađani nekolicinom hrvatskih izroda, koje je strast osavto u njihovo krilo napeljala, opet se probudie osokoljeni i mrvlivom koje vlada u hrvatskih redovih. Nu Kraljević Marko ako i spava, ipak je toliko jak, da se na boji u Baški šaranjaka i izroda. Bašćuni su Ervati i nećo pustiti, da šaranjaci pobjedu slavdo. Sva zloba združenihi protivnika neće nadvladati!

Nevrlima. Ima tomu eto već peti dan što biesni ovdje neprosto neobično. U luci bura uz vrlo nisku temperaturu. U luci obustavljen je svaki posao, a po gradu je silno oteždan svaki promet. Na moru i na kopnu dogodilo se mnogo nesreća. I po susjednih pokrajinah kano i po čitavoj Europi tuže se na veliku studon, na metež sniega, oluje itd.

Iz obćine Pomjana pišu nam početkom godine. Šaranjake spletke uspješno proti veleučenomu učitelju I. Kurotu iz Šmarja. Tužili ga oni na svo školake oblasti štito jedino radi toga, što je adužno vršio svoje učiteljske i državljanske dužnosti, i što se nije htio iznevjeriti svomu rodu. O njemu bijaše govora i u zemaljskomu saboru s objih strana, t. j. s talijanske i s hrvatsko-slavenske. Prva ga crnila i klovetala a druga temeljito branila i obranila. Nu sve to nije mu ništa pomoglo. On je morao iz Šmarja, da se zadovolji koparskim liberalom, koji su ga tužili i pod njim rovali.

Premješćen bijaše službeno u istom svojevitu iz Šmarja u susjedno Dekano. Izgubio nije ništa tim promjesticajom, nu škuna u Šmarju gubi izvratna učitelja a tamošnji puk vriedna sarjetnika. Obćinari Šmarja, svi osim dvojice ili trojice prodanaca, izrazilo svomu objubljenomu učitelju najerdaniju zahvalu i iskreno pouzdanje, što ju kroz više godina toli ozorno vodio njihovu djeđicu po pravom putu k duševnom i tjelesnom blagostanju.

Rastajuć se sa premilim nadučiteljom doviknusmo mu iz dna srca: Sretan put molodi ga, da na nas nezaboravi, kao što nedomo ni mi njega nikada.

Čestitajuć braći Dekanom na tolikom dobitku u osobi nadučitelja g. Kurota želimo vruće, da bi nam školake oblasti u Šmarje poslale njemu dostojna i vriedna nasliednika.

Sa otoka Cresia pišu nam prijatelj 2. t. m. I ove godine bje je zemaljski odbor u Poreču sa našimi učenicima na hrvatskoj riečkoj gimnaziji osobito milostiv. Čujto čitatelji „Naše Sloge“ i sudite...

Tri su učenika na onoj gimnaziji iz mjesta B e l i na ovom otoku, od kojih jedan u šestom, a dvojica u četvrtom razrodu. Podpore ne uživaju nikakove; u napredku imala su sva trojica prvi red, ponašanjo jim je pohvalno, a sva su trojica, al dvojica go gutovo, prava siromaha. Da je tomu tako ovo jasna dokaza: Mejka prvoga plaća na godinu izravno poroza, bez kućarine 1 for. 20 novč.; drugoga otac plaća 58 novčića, slovom p e t d e s e t i t r i n o v č i c a, a trećega otac plaća na godinu izravno poroza 28 novčića, slovom d v a d e s e t i d e v e t n o v č i c a. . . Sve su to molitljivi s izpravami dokazali zemaljskomu odboru, pa su ovo drugi ili treći put molili, da jim se udiele, ako neće razpisana stalna podpora od 100 for. to barom da jim se dobaci koja mrvica... al sve u zalud! Slavni zemaljski odbor u Poreču povratio jim je i letos molbu kako i lano obidajnom opazkom: „Si restitueo“ itd... Kad ovakovim siromasnim učenicima nije zemaljski odbor ništa udielio, ja sam posumnjao, da na onje njihovih molba valjda nit proćitao, tim više, što nitl ove godine nisu jim biljosi omrčeni.

Ungui molje učionici! Sreća po vas, što vam je Bog dao roditelja, koji se kidaju i trude dan i noć, pa svojim ustima krute da vam pomognu; sreća po vas, što ima ne svieta dobrih duša, koje se vas vesleđaju, i tako eto ipak možete ostati na naučah, na jad i muku naših ljutih neprijatelja... Zemaljski odbor u Poreču eto pronašao je i letos, da vam potreba podpora, koju će valjda udieliti bogatim Talijanom...

Ta gruba nepravda potaknula me da i ja od svojeg siromasstva adkinom pet florina, mj. sto donet prvih kruna, koje do mi Bog zna kada ruku dopasti. Izvolite gospodine uredniče izručiti ovaj moliti darak našoj zašulnozi „B r a t o v š t i n i“. Znamo, da će se barom ona spomenuti ovaj naših siromasnih gimnazijalaca, koje joj ja vruće već sada preporučujem. Čestito, zdravo i zadovoljno bilo ovo mlado ljeto vam i svomu našem hrvatskomu narodu!

Iz Oprtija pišu nam 1. t. mj. Glasoviti talijanski agitator i bivši naš pošto moćar dignut bijaše prošloga mjeseca sa službe. Razlog tomu našlo ju c. k. ravnateljstvo pošta i brzovanja u tomu, što je

pošto moćar zlorabio svoju vlnet i što je raznim strankam pridržao novce, mjesto da je oadašnje na opredjeljeno mjesto. Takovih nedjela pobinio je više, to je napokon to da doznalo i ravnateljstvo pošta i brzovanja u Trstu, koje je poslalo amo komesara, koji je sljepovrije ustanovio i pošto moćtra od službe dignuo.

Eto vam nekoliko primjera kako je taj slavni muž talijanske stranke u Oprtiju „p o č e t a n o“ sa tudjim novcem maupirao: Župe upravitelj u Štorni veloč. g. A n t o M e d v e d prodao je na pošti u Oprtiju for. 200, da je odpošalo dalje. Poštar je pridržao novac kroz tri tjedna za sobo. Kad mu je „m a r u n a“ došao na svijetlo, dodje jednog dana sa župnikom g. I v i č e m u Štornu, doneca novac, te zamoli g. Nedvčda, da nobi o tomu činio nikakve prijave. Čudimo se g. I v i č u, što je pošao u pratnji toga muža na posao, koj zašuljuju najstrožije pokaranje.

Naš čestiti kmet Iv. Marija B o š k i n poslao je dne 10. julija 1892. po svojem sinu na poštu u Oprtalj 31 for. za kreditnu banku u Poreču. Dobio je olovkom pisanu prijammicu (receipt) bez pečata. Na 18. prošloga mjeseca dobio je Boškin upomenu od banku u Poreču, da mu je troškove učinila, što nije platio dužni obrok (ratu). Boškin prostrasen i iznenadjen, pošao je odmah sina u Oprtalj na poštu, koji zapita pošto moćara, kako je to, da nije poslao novac u Poreč. Ovaj se stao izpričavati, moliti i napokon mu dade 1 for. da kati, obećav, da će odmah novce u Poreč poslati, te mu učini i novu prijammicu, pisanu ornilom i sa pečatom. Svišio platio je pošto moćtar 3 for. troškova, što ih je banka B o š k i n u udinila.

Isto tako izručio je Toma P o r c i k o 10 for. istomu pošto moćaru, da je odpošalo poštom u Izolu. Kad je kasnije Porečko doznalo, da novaca u Izolu odpošlo nije, pritužio je so zapitav ga za razlog. Pošto moćtar zahtjevao je od njega, da mu pokaže prijammicu. Porečko mu nije mogao odmah zadovoljiti, jer mu se bijaše prijammica nekamo izgubila. Kad ju je kasnije našao, zahtjevao je novac, koje je tekar sada pošto moćtar odposlao u Izolu. Da nije Porečko našao prijammice, bio bi izgubio svojih 10 for.

Treći slučaj dogodio se sa Antonom K a s e t i j pok. Petra iz Potoki, koji je takodje poslao u Poreč banki obrok, a mnogo zaim dobio iz Poreča upomenu, da plati obrok i audbona troškove.

Obovdao Antun D i z i o M a t i n pripovjedao nam je, da je toga glasovitoga pošte moćara češće vidio otvarati u kuhinji nad parom tudja pisma.

Od svuga toga dečli: je nešto do znanja al. ravnateljstvo pošta i brzovanja u Trstu, koje je poslalo na izragu komesara, koji je pošara odпустиo. Bada ga zamjenjuje poštarica, koja je došla iz Trata.

Ovo je već drugi slučaj u našem glavnom Oprtiju, što sa talijanski pošte moćari na ovaj način proslavieše. To bi moralo napokon otvoriti gospodi u Tratu dobro oči, da vido i paze komu do u buduću izručiti na milost i nemilost našu poštu.

Rečeni naš pošto moćtar piše se Francesco Rinaldi. Naši ljudi izvana imali su a njim češće sukuba, što nije htio primiti hrvatski pisanih naselova, li izdavat „Naše Sloge“ itd. itd. Za to je znalo jur davno slavno ravnateljstvo pošta i brzovanja.

Taj gospodin odlikovan se je mržnjom i proganjajom svoga, što nije talijanske u ovih stvarah. Bijaše najvatroniji i najradiniji pristao talijanske stranke. Za posljednjih izbora svakom si je velikih zaluga za talijansku stranku, koja može danas ponosom na njega pokazati to reći: Q u o s t i e u n d o i n o s t r i!

Hrvatske čitavnice „Zora“ u Opatiji i Bratovstvo“ u Voloskom prirodiju dne 25. t. m. u plesnoj dvorani čitavnice „Zora“ u Opatiji zabavnu večer a plesom i tambolom. Početak u 8 1/2 sati na večer. Ulaznica: za osobu for. 1, za obitelj for. 1 i 50 nov. Pri plesu svira glasa Joldiščovo pukovniče for. 70.

„Liga nacionala“ i početak nove godine u Krku. K vionst donešenoj pod tim naslovom u predjašnjem broju, imamo nas dođati, da je kod gostba kod predsjednika g. A. S c h i n g i c o a primstovano i o. k. r. poroznik g. B o n a d i k t D i m i t r i o h. Čujmo pako, da sa pristunosti c. k. kot. audca g. dr. I v a n a G r a k o v i c a nije bilo iskreno političkih napitnica. (Kolika milost! C. Urad.)

Vodja njemačke ljuvica. Dr. Plener o govornih zastupnika Laginja i B i a n k i n a. U sjednici dne 15. decembra carevinskog vieda u Beču, vodja njemačke ljuvica dr. Plener, ovratio se je na govore, koje su

o političkih i ekonomičkih odnosima Istre i Dalmacije izrekli zastupnici Laginja i Biankini. Važno je, da ovdje, po stenografskom izvješću, donesemo riječi dra. Plenera, a da naši čitaoci uvide, kako nije ipak nikad suviko otkriveni nopravde, koje nas Hrvatske sa svih strana tište.

I ako nisam — reče dr. Plener — potaknuo upućen o odnosima Istre i Dalmacije, ipak doista mi se čini, da su ove zemlje stvarno zanemarene, i da se mnogo šta ina uđiniti sa strane austrijske uprave, da se podignu gospodarski interesi ovih zemalja, pa nadržim da je uputno, što vlada nije odgovorila na oće niz pojedinih mjestaših tužba i želja, kakvih je n. pr. iztaknuto danas u govoru gospodina zastupnika dra. Laginja, a drugi put u govoru gospodina zastupnika Biankina, a koje sa bez sumnje morale uđiniti utiska na slušaoce (Odobranje sa ljevice.)

Valjda su njihovi navodi štedog jednostrani i idju na daleko — a ja sam zadnji, koji bih bio u stanju to kontrolirati i razsudjivati. Ali, ako se takva šta iznaša na javnost sa strane zastupnika pojedinih kotara, zasluzuju pažnju vlade; i ja bih bio želio, da i pri prijašnjoj oboj razpravi, kad je takodje gospodin zastupnik Biankini iznio dug niz ovakvih tužba i grieha izostavljenja, vlada se bude oćila dužnom, sasvim ozbiljno odgovoriti, a neuvatviti ovu visoku kuću pod utiskom takovih navoda.

Hoće li se osaraka vlada oglasiti i na ovako jasnu opomenu njezina prijatelja a odlučnog protivnika nas Hrvatske?

Listnica uredništva.

Gg. dopisnikom iz Medulina preporučamo topla, da se kane osobnostih i pitanja, koja bi mogla narušiti slogu i ljubav između tamodnjih pravaka; okolo „Hrvatske Čitaonica“ neka se svi okupe u slogu i ljubavi na poimanjanja pojedina nevalja se obavirati ako ta nekođe obćenito narodnoj stvari. U ostatku tko je izmudna nas bez namje? Ujedinite se i složite u narodnom kolu na korist Vašu a na ponos i diku rodu.

Pr. z. gosp. P. P. K. R. K. Izvolite nam poslati obćano, da vidimo.

Ed. d. p. i. n. i. k. u. iz Krka. Radi preobilnog gradiva morali smo ipustiti nastavak Vašeg dopisa. Izvinite!

Listnica uprave.

Gosp. F. T. Kresičić. Izvolite nam javiti točnjii naslov Vašega prijatelja u Americi, kome bismo imali stati naš list.

Sl. „Internationalen Zeitung“ Bureau“ u Zagreb. Naš list stoji na godinu for. 6; hoće se dakle još uvē. 70 za prvu četvrt tak god. Sl. Društvo „Edinost“ Ajdovščina. Primili smo samo 1 for.

Uplatili su nadalje za „N. Sl.“ sljedećeg: O. F. Punat f. 2, V. A. Dobriji f. 2, K. F. Boruj f. 2,50, R. M. Pomer f. 2, Z. F. Lošinj f. 5, P. dr. F. Novi f. 2,50, S. dr. F. Beč f. 1,25, P. R. Bercić f. 2, M. J. Tolmin f. 5, R. A. Novolja f. 2,50, U. I. sv. Petar f. 2, S. A. Pueblo f. 4,85, S. L. Sušak f. 5, K. R. J. Zadar f. 5, Ob. Zadr. Senj f. 2, O. M. Lečić f. 10, Rav. del. šk. Kastar f. 1,99, I. V. Cres f. 5, S. I. Zagreb f. 3, D. K. Varaždin f. 5, F. pl. A. Benkovic f. 2,50, S. I. Gospić f. 2, K. I. Grač nč. 60, Dolina f. 1, S. S. Kvarna f. 5, D. A. Kik f. 2, Z. B. A. Marija Hrišćina f. 5, R. F. Fužine f. 2, B. A. New Watcon f. 6,65, Y. I. Zagreb f. 2,50, S. I. Vergorac f. 4, K. A. Tinjan f. 10, S. M. Kastar f. 5. Sledi.

Br. 83.

Razpis natječaja.

Ovim se otvara natječaj na mjesto občinskoga liečnika

za zdravstveno okružje Buzat (Pinguente)-Roč (Rozzo) sa sielom u gradu Buzetu i ustanovljenom službom u pokrajnjskom zakonu od 18. ožujka 1874.

S tim je mjestom skopćana godišnja plaća od 1000 for. a. vr. i 200 for. u ime putne odštete za liečenje siromaha. Prvu će svotu primati u mjesecnih, a posljednju u tromjesečnih obrocih, obje antecipatno kod mjestnog e. kr. poreznog ureda.

Služba traje tri godine, te će se obnavljati mućke, izuzamši slućaja odpovjedi, koju je isti obvezan dati tri mjeseca prije izminuća ugovorenog roka.

Od mlcitelja se zahtjeva poznavanje hrvatskog ili slovenskog i talijanskog jezika, te će svoje molbe, obložene ednosnim prilozima u smislu § 7. zakona 18. ožujka 1874. podnijeti na obćensko glavarstvo u Buzetu najdulje do 20. veljaće (febrara) 1893.

U Buzetu, 13. febrara 1893.

Prezbjednik zdravstvenog delegata: FLEGO.

Lutritječki brojevi

	Dne 14. janara			
Roč	41	80	47	83
Grac	78	80	1	59
	Dne 18. janara			
Brno	55	69	85	74

Drogerija

Arturo Fazzini u Trstu

Ulica Stadion 22. — Telefon 519.

Velik izbor mineralnih voda, sameljnih boja na ulju najčistije vrsti; crane, žute, zelene, vijlofne i crne po 28 nvd. kito. Olovno bjelilo po 82 nvd. kilo; tužno bjelilo najfinije po 40 nvd. kilo. Osim toga velik izbor boja na vodu i kistova svako vrsti po cjenah, a kojim nije moguće konkurirati.

Skladišće glasovitog pokrepatilja od Kwidze (Kornenburger Viehshpuler) za živoćine. Labor. zuroćija, boja, liekova — skladišće sumpora i medro galice za porabu kod traža. Naručitelju daje se broslapna poraba telefona. 80—52

Nič već kašlja!

Balzamski petoralški prah od svih vrsta kašalj, plućni i bronhijalni katar a dobije se u odlikovanj Jekarni PRAXMARER (telefon 207) „Al due Mori“ TRST, Piazza grande. 85—52 Poljarske pošiljke odprema se odmah uz 85 nvd. ili toliko listovih maraka. Pozor prod provarom.

Zaspanci izključeni.

Amerik. ura budilica skoro 20 cent. visoka for. 1,55 sa kolektorom for. 2,50, svietleća po noći 80 nvd. vite. Novost: Ura budilica sa bilom 1/4 i 1/2 ure, bogate poljarske i osoljarske for. 7. Nikel obćina remontoirka za gospodnj kristalnim staklom for. 4. sa strostrukim poklopcem for. 5,50. Remontoirka za gospodnju i gospodu sa pravim puciranim srobnim poklopcem for. 6,50. sa strostrukim poklopcem for. 8. Remontoirka za gospodnju i gospodu crnim oćolovim poklopcem for. 6, sa strostrukim poklopcem for. 8. Garancija 2 godine. Ilustrovan tvornički list badava.

Emil Mayer.

Beč I. Schottenting 88.

EPILEPSIJA

(božjast)

ozdravljiva bez povrnite, tisuć mo-rejo dokazati ta dućezni vepoh znaatva.

Natanćna poročila s povratno marko je pošiljati: 2—13

„Office Sanitas“ Paris

30. Faubourg Montmartre.

Ulica sv. Katerina br. 3 Bogat izbor

pećata od kaućuka i kovnih, jednostavnih i umjotničkih pećata za ureda, razne uzorivanja, kovnih tablica za sinove, kliše, tvoriva velikih pećata za oznaćivanje pošiljaka, monograma, ornisa no-izbitisvoz za pošlate itd. za najviše oćono. — Prodavaći i agenti dobiju dobar popust. U pokrajnu idu pošiljke uz pouzoda.

G. BATTARA i dr.

TRST 35—52

ulica sv. Katarine br. 3.

Tvornica pećata i sličnih predmeta.

U radionici klepara

GIUSTO BIASUTTI

opunomoćonoga graditelja vodovoda u željeznih cijevih Via Battara vooćila Trač broj 10 gradju i drži na skladišću kupulji u posudah, sa stolicom sa ili bez podi iz cinka ćvrato gradjeno, te izvradja i druge radnje kleparsko uz najviše oćono. Ilustrovani cenik dobivajo se gratis. 85—52

Čista krv

zdravje!

Tajno bolozni, lieaji, spuđejaji, bleedat, splućna utrućonost, slabost, se izgubijo pri zdravi krvi. Mi jamćimo za gotovi vepoh pri uporabljanju naše metode.

Pri vprašnjah je priložiti povratno marko. 8—18

„Office Sanitas“, Paris

30. Faubourg Montmartre.

FILIJALKA e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vrede, papirnih na	V napeloenih na
4-dnevni odkas 2 1/2%	30-dnevni odkas 2%
6- 3 1/2%	6-mesečni 2 1/2%
8- 3 3/4%	1- 2 1/2%
80- 3 1/2%	2- 2 1/2%

Vplaćavanje avstr. vrednostnim papirjom, katur se nahajajo v okrogju. pripizna se nova obratna tarifa na temelju odpovedi od 17 in 21. oćono 12. Junja.

Okrožni odđel.

V vrede, papirnih 2 1/2%, na vako svoto. V nepeloenih brez obresti.

Nakaznice

sa Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko kakor za Zagreb, Arad, Biletis, Gablonz, Gradoc, Horzansadi, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lico, Olomouc, Reichenberg, Baz in Solnograd, — a raz strokova.

Kupnja in prodaja

vrednostji, diviz, kakor tudi vnoćenju kuponu 24—1 pri odbitku 1% provizije.

Predudmi.

Sprejmajo se vakovredna vplaćila od ugodnijih pogoji.

Na jamćevase listine pogoji po dogovoru. 2 odprjem kredita i Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogoji.

Na vrednosni obresti po pogoji.

Uložki v pohranu.

Sprejmajo se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srobnri donar, inozemski bankovni itd. — po pogoji.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodna banko italijanske v italijanskim frankih, ali pa po dnevnom kursu.

Trat, 18. maja 1892.

2—24

Drogerija

Augusta Rizzoli-a

ulica Malcanton br. 13 u TRSTU

skladišće svieća voćanih, liekovitog ulja, mineralnih voda, raznih ornila, boja i kistova, sapuna mirisavih i za pranje. 84—52

Jedino društvo ploćara

Petar Levichnik i dr.

Osobiti ovratelji radnja comontom postignuv u tom do sada svuda najbolji obrtoj, o ćonu poslojuju mnogobrojne svjedoćba za izvedene razne suvata rhodova, kamionica za laćilo itd. itd. Izvradjaju comontirano zidova, izvata to iznutra jamćeć za nepromoićivost; nalajjo bilo kakvo shodiće u cimenitu i porćlanu sa kamionj bilo koju hoju i mramora, obavljaju laćeno shodova to odstavljaju vlagu i suvata. Izvradjaju svaki poprakov uz jako obaljone oćono. Radnje obavljaju najćavnim brzinom ovdje i u pokrajinah, Dalmaciji, Istri itd. Za naručbe dosta je napisati dopisnieu.

Svaka radnja je znajmćena. U nadi, da ćemo biti radajami po-kaćeni kano do sada, bljajćimo se na štovanjem

Društvo ploćara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonna br. 21, I. kat., 52—54
vrata 11.

Odlikovana zlatu medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravila prebavnih delov života krećnja in tudi odpr život posopuje, 2—13

je tinktura za želodec,

katero pripravila

Gabrijel Piccoli,

lekar „pri anjeļu“

v Ljubljani na dunajski

cesti.

Cena i stekl. 15 novc-v.

Izdovolatelj razpoćilja to tinkturu v zabojćkih po 12 steklonie in već: Zabojćok z 12 stekl. stane glđ. 1.30; a 24 stekl. 2.00; a 48 glđ. 4.20; 55 stekl. tohta 5 kg a pakno teko in velja glđ. 6.30; 110 stekl. glđ. 10.80. Poštino plaća vodno narodnik.

Dobiva se v lekarnah v Trstu, na Pri-morskem, v Istri in Dalmaciji.

Priviligirane stroalke proti mil doru (peronospori) inžinira Živica pripoznato su medju ostalim kano najbolje, jer sa najjednostavnije, najvraćše i najjeftinije; najlaglje i vrlo brzo u radnji, pošto porabu najmanje tekućine a kod svega toga jesu najjeftinije. Podpisani tvrdka pripravlja ih radi toga mnogobrojno za buduće preljeće t-razailje već sada prospekto i oće niko bezplatno svakomu, tko se oglnsi, te šalje i obrasce. Priprouća takodje drugo predmeta i svoje radnje.

ŽIVIC i drug.

u TRSTU, ulica Zonta broj 5 inžinirski ured, skladišće strojeva i dotićne tvarine; zastupstvo tvornica, mećanićka radionica.

Povlaštena mejnarpdna agencija za potovanje

z dokrotom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III.

50—62

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Roka Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodeja vožnjih listov: za vako mesto prika moćajo val kopnoga (listki za II. razred po znanić omi) i dajda 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-9